

EXPORT-ŐR JELENTÉS

2024. tavasz

Vezetői összefoglaló

Az Export-Őr Jelentés elsődleges célja, hogy az EXIM működését befolyásoló gazdasági folyamatokról rendszeres összefoglalót nyújtson minden érdeklődőnek, de különösen az EXIM partnereinek és ügyfeleinek. Ennek érdekében az elemzés fókuszba helyezte azokra az export-specifikus tényezőkre és várható tendenciákra irányul, amelyek a magyar gazdaság, valamint az EXIM külgazdasági kitettsége szempontjából relevánsak.

Főbb üzenetek

- A **világgazdaság** teljesítménye 2023-ban a vártnál ellenállóbbnak bizonyult, amelynek következtében az idei növekedési kilátások is összességében felfelé módosultak az elmúlt félévben: a 2023-ban mért 3,2%-os bővülését követően a globális GDP-növekedés 2024-ben a 3,1-3,2%-os sávban alakulhat. Bár a fejlettebb országokban már számottevően csökkent az áremelkedés mértéke, a globálisan meghatározó jegybankok a monetáris kondíciók lazítását várhatóan az idei év nyarán-őszén kezdhetik majd meg, amennyiben azt a gazdasági adatok és fejlemények is lehetővé teszik.
- Az **eurózána** gazdasága 2023 egészében 0,4%-os bővülést realizált, elsősorban a gyenge belső kereslet, azon belül pedig különösen a mérsékelt fogyasztási hajlandóság, valamint a szigorú finanszírozási kondíciók következtében. Az idei évben az övezet növekedési dinamikája valamelyest erősödhet, ugyanakkor továbbra is 1% alatt maradhat.
- Magyarország legfontosabb külkereskedelmi partnerének számító **Németország** gazdasági teljesítménye 2023-ban 0,3%-kal esett vissza éves alapon, ugyanakkor 2024 elején 0,2%-kal bővülni tudott negyedéves összevetésben. 2024 egészében 0,2%-os ütemben növekedhet a továbbra is gyenge fogyasztói bizalom, valamint a visszafogott külső kereslet nyomán. A német feldolgozóipar új rendeléseinek és rendelésállományának tendenciája is csökkent az elmúlt időszakban, amely kockázatokat hordoz a hazai exporttevékenységet illetően.
- **Kína** gazdasága a tavalyi 5,2%-os növekedési teljesítményét követően az idei év egészében várhatóan 4,6-4,9% körüli mértékben tud majd bővülni. Ezt megerősíti az első negyedéves 5,3%-os GDP-növekedési ütem is, ugyanakkor a folyamatokat olyan negatív kockázatok övezik, mint például az ingatlanszektor válsága, a deflációs kockázatok, valamint a visszafogott belső kereslet az óvatossági motívumok felerősödése nyomán.
- Bár 2023 egészében 0,9%-kal csökkent a **magyar gazdaság** teljesítménye, az idei első negyedévben új lendületet vett, ugyanis éves alapon 1,1%-kal nőtt a GDP, elsősorban a piaci szolgáltatások bővülésének eredményeként. 2024-ben a belső kereslet várható felfutásának köszönhetően a hazai GDP-növekedés üteme a 2-3%-os sávban alakulhat, majd 2025-től kezdődően visszatérhet a gazdaság a 4% körüli növekedési pályájára.
- 2023 során – visszafogott export- és importdinamika mellett – hazánkban a **nettó export** 4,9 százalékponttal mérsékelte a GDP visszaesését, valamint a külkereskedelmi egyenleg is érdemi többletet mutatott. Előretekintve, 2024 első felében a kivitelre termelő ipari ágazatok teljesítménye, és így az exportteljesítmény is mérsékelt maradhat a visszafogott külső kereslet következtében. Ezt követően, az év második felétől kezdődően, az exportpiacok javuló konjunktúrájával párhuzamosan várható az ipari termelés és a kivitel tartós bővülése.

Megjegyzés: A kiadvány a 2024. május 3-ával bezárólag rendelkezésre álló gazdasági adatokat és információkat tartalmazza.

Tartalom

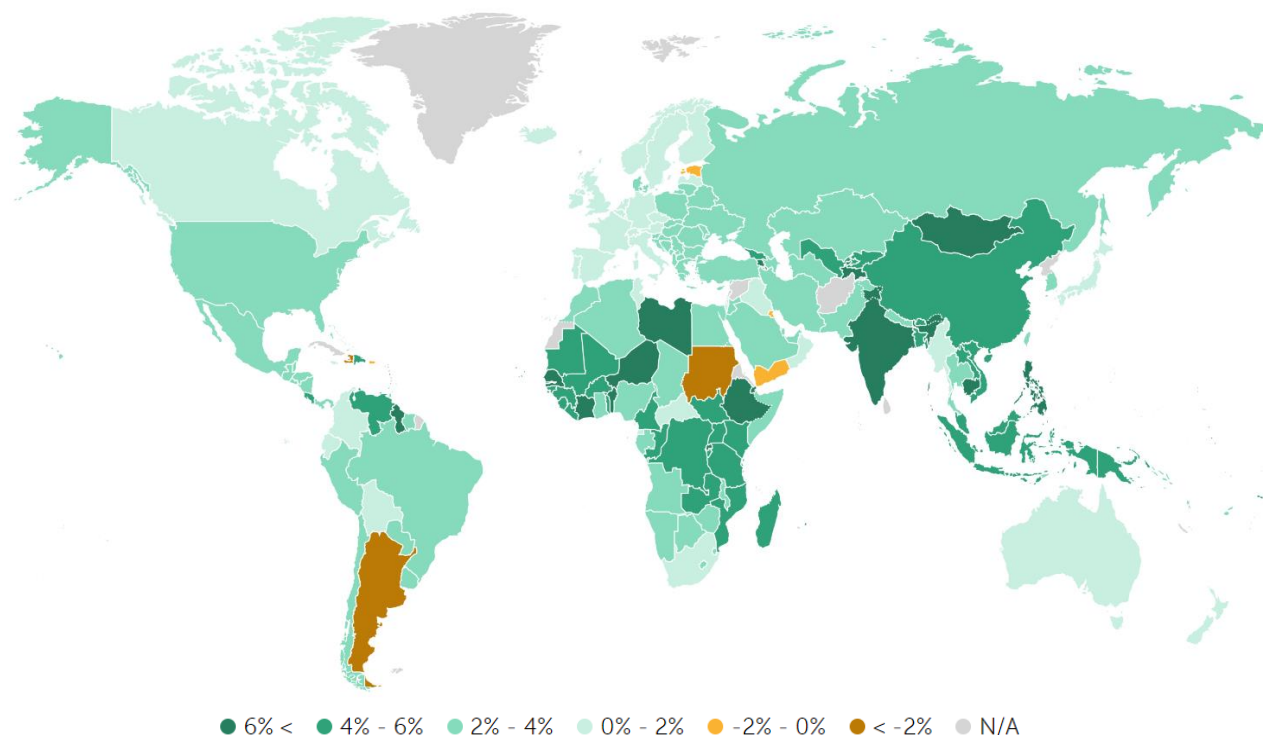
1.	Világgazdasági környezet	4
1.1.	Globális gazdasági folyamatok és kihívások.....	4
1.2.	Releváns országcsoportok gazdasági fejleményei	7
1.2.1.	Eurózóna.....	7
1.2.2.	Nyugat-Balkán	9
1.2.3.	Afrika és Közel-Kelet.....	10
1.2.4.	Kelet-Ázsia és Csendes-óceán	11
1.2.5.	FÁK-régió	13
1.3.	Exportőr iránytű	14
2.	Magyar gazdasági helyzetkép.....	15
2.1.	Makrogazdasági folyamatok és kilátások	15
2.2.	Export-specifikus folyamatok a magyar gazdaságban	18
3.	Indikátorkészlet.....	21

1. Világgazdasági környezet

1.1. Globális gazdasági folyamatok és kihívások

Növekedési intenzitás térkép

Az IMF 2024-re vonatkozó GDP-növekedési prognózisai (év/év, %)

Forrás: IMF DataMapper, IMF WEO 2024. április

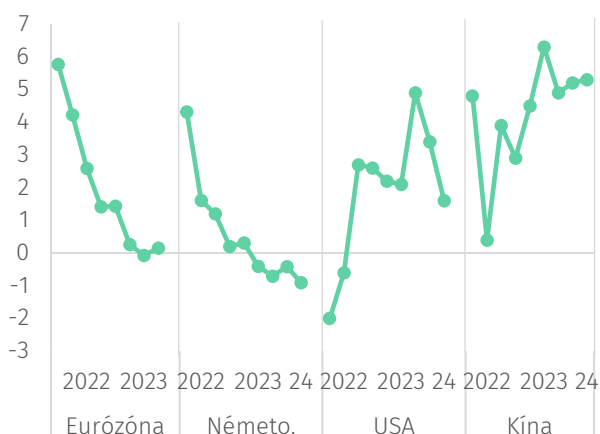
A világgazdaság teljesítménye 2023-ban a vártnál ellenállóbbnak bizonyult. A tavalyi év első felében a reáljövedelmek csökkenése, valamint a globálisan meghatározó jegybankok szigorításai következtében a világgazdaság növekedési kilátásai kedvezőtlenebbek voltak. Mindazonáltal a dezinflációs folyamatok a vártnál gyorsabban mentek végbe, köszönhetően a mérséklődő energiaáraknak, valamint az ellátási láncokat érintő szűk keresztmetszetek enyhülésének. Ugyanakkor a nagyobb gazdaságok tekintetében vegyes kép bontakozott ki: míg az Egyesült Államok és Kína GDP-növekedése a vártnál kedvezőbben alakult, addig az eurózána teljesítménye stagnálást mutatott. Mindezek eredményeként a világgazdaság 2022-ben mért 3,5%-os bővülését követően a globális növekedési ütem 2023 során -

3,2%-ot ért el az IMF legfrissebb, áprilisi jelentése alapján.

A világgazdaság vártnál kedvezőbb tavalyi teljesítménye következtében a 2024-es növekedési kilátások is összességében felfelé módosultak az elmúlt félévben: a globális növekedési ütem 2024-ben a 3,1-3,2%-os sávban alakulhat, 2025-ben pedig 3,2%-ot érhet el az IMF és az OECD előrejelzései alapján. Mindazonáltal az idei év eleje óta kedvezőtlen hatást gyakorol világkereskedelemre, valamint az ellátási láncokban is fennakadásokat okozott, hogy – a Vörös-tenger térségében megsokasodó, kereskedelmi hajók elleni támadások következtében – jelentősen megemelkedett az Ázsiából Európába irányuló tengeri szállítás költsége és időigénye (*1. számú keretes írás*).

A nagyobb gazdaságok GDP-változása

(év/év; %)

Forrás: Eurostat, Trading Economics

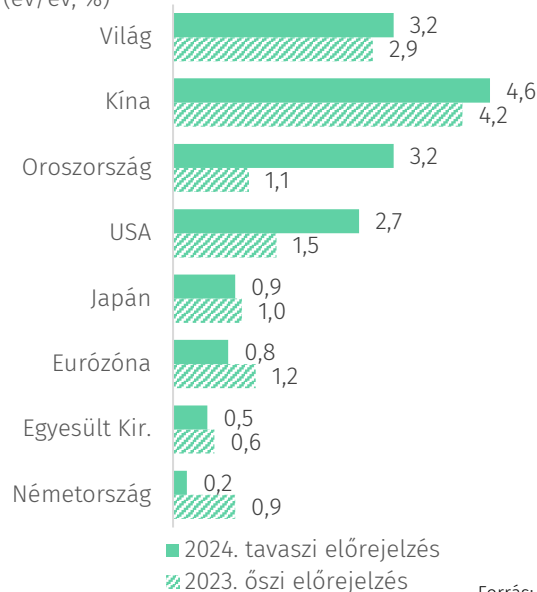
A világgazdaság növekedését továbbra is számos lefelé mutató kockázat övezi. Egyrészt, a fennálló geopolitikai feszültségek esetleges kiterjedése, valamint újak eszkalálódása a vártnál nagyobb mértékben begyűrűzhet az élelmiszer- és energiaárak megemelkedésébe, valamint fokozhatja az ellátási láncok szűk keresztmetszeit, amennyiben a kereskedelmi hajózási útvonalak a jelenleginél jobban sérülnek. Mindez visszafogná a globális növekedési folyamatokat, valamint inflációs nyomást eredményezne. Másrészt, a magas kamatkörnyezet a vártnál jobban hűtheti a gazdaságot a fix kamatozású hitelek nyomán, amelyek a gazdasági szereplők magasabb adósságában csapódhatnak le. Harmadrészt, fennáll a veszélye annak, hogy tovább mélyül a kínai ingatlanpiac válsága, amely globális tovagyrúzó hatásokat eredményezhet. Mindazonáltal felfelé mutató növekedési kockázat lehet az infláció vártnál gyorsabb csökkenése a munkaerőpiaci aktivitás további javulása mellett, amely lehetővé tenné a központi bankok számára a kamatcsökkentések előrehozását.

2023 egészében jelentős dezinflációs folyamat bontakozott ki a világgazdaságban, ugyanakkor ez a trend lelassult az elmúlt időszakban. Az energiaárak korrekciójának, valamint a monetáris szigorítási ciklus beindulásának köszönhetően a globális infláció 2023-ban 6,8%-ra csökkent, ugyanakkor a legtöbb (inflációkövető) ország esetében a fogyasztói árak változása meghaladta a jegybanki inflációs célokat. Mindazonáltal a

szolgáltatások tartósan magas inflációja fékezi a folyamatokat, így mostanra a fejlett gazdaságokban jelentősen lelassult a fogyasztóiár-index csökkenése. Az IMF prognózisa alapján 2024-ben 5,9%-os, 2025-ben pedig 4,5%-os lehet a globális infláció mértéke. Ezen belül a fejlett országok várhatóan hamarabb visszatérnek az inflációs céljukhoz, mint a feltörekvő piacok és a fejlődő gazdaságok.

Az IMF GDP-növekedési prognózisainak alakulása 2024-re

(év/év; %)

Forrás: IMF

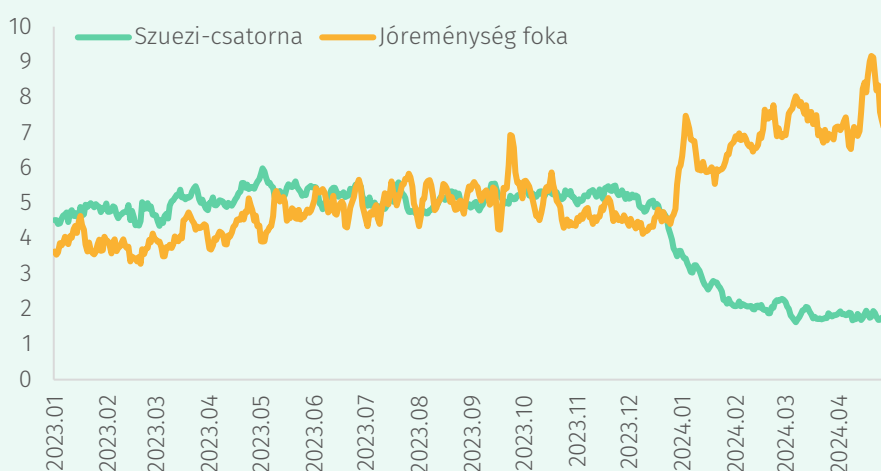
A globális finanszírozási feltételek továbbra is szigorúak maradtak az elmúlt időszakban az irányadó kamatok magas szinten tartása következtében. A Fed 2023 júliusa óta változatlanul az 5,25-5,5%-os csúcson tartja az irányadó kamatát, az EKB irányadó rátája pedig 2023. szeptemberi kamatemelés óta 4%-on áll. Bár a fejlettebb országokban már számottevően csökkent az áremelkedés mértéke, a monetáris kondíciók lazítása – a korábbi piaci várakozásokhoz képest később, – az idei év nyarán-őszén kezdődhet majd meg, amennyiben a gazdasági adatok és fejlemények (pl. geopolitikai konfliktusok, energiaárak alakulása) is lehetővé teszik. Mindezek alapján az elmúlt időszakban a magas kamatkörnyezetben megdrágult vállalati forrásbevonási költségek 2024 első felében is jelentősek maradhatnak, ezáltal erodálva a gazdaságok növekedési teljesítményét.

I. számú keretes írás: A vörös-tengeri konfliktus világ gazdasági hatásai

Tavaly év vége óta a globális kereskedelemben jelentős fennakadások léptek fel a Vörös-tenger térségében kialakult geopolitikai konfliktus nyomán. A Szezi-csatorna felé haladó, kereskedelmi hajókat ért támadások következtében logisztikai zavarok jelentkeztek az Ázsia és Európa közötti legrövidebb tengeri útvonalon, amelyen a globális kereskedelem mintegy 12%-a halad át. 2024 elején a nagyobb hajózási társaságok sorra függesztették fel a térségben a teherforgalmukat, a hajózási útvonalait pedig Afrikát megkerülve, a Jóreménység foka felé irányították át. Ennek eredményeként – az IMF tranzitforgalmi becslései alapján – a Szezi-csatornán áthaladó kereskedelem volumene 2024 első négy hónapjában 58%-kal esett vissza éves alapon, míg a Jóreménység foka körüli tranzitforgalom volumene 77%-kal haladja meg a tavalyi szintet.

Napi tranzitkereskedelem volumene

(millió tonna, 7 napos mozgóátlag)

Forrás: IMF PortWatch

Mindezek hatására az Ázsia és a Földközi-tenger közötti tengeri szállítás időigénye és költsége is jelentősen megemelkedett tavaly december óta. Egyfelől, az alternatív útvonal alkalmazása 1-3 héttel is megnövelheti a szállítási időt, ami jelentős problémát okozhat a korlátozott készlettel rendelkező vállalatok számára. Példaként említhető, hogy az ellátási láncok megszakadása következtében az év elején alkatrészhiány miatt több autógyár is – köztük a Tesla, Volvo Car és a Magyar Suzuki Zrt. is – átmenetileg az európai termelésének felfüggesztésére kényszerült. Másfelől, a konténerszállítványozási index – amely Kína legfontosabb kikötőiből történő a konténeres szállítás fuvardíjait veszi figyelembe – a 2023. decemberi értékéhez viszonyítva január-februárban több mint kétszeresére emelkedett. Azóta enyhe csökkenés volt megfigyelhető az indexben, de továbbra is magas szinten maradt.

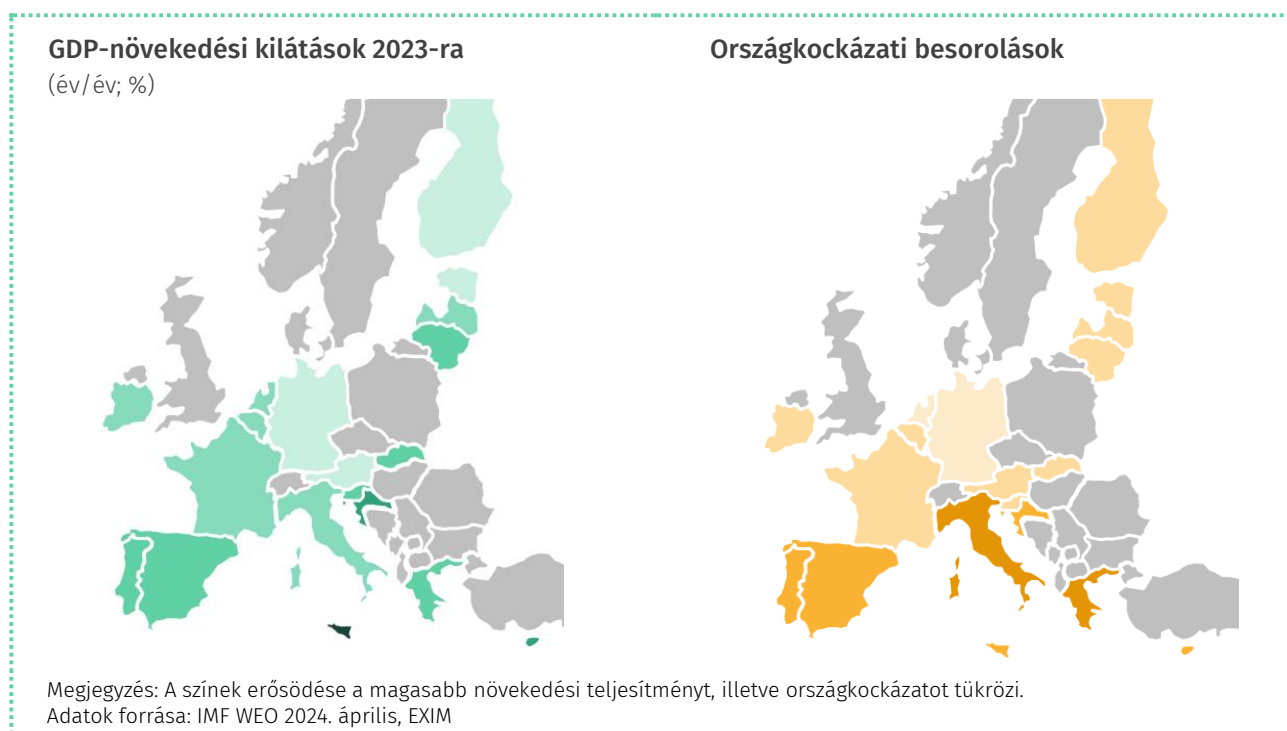
A szállítványozási problémák elhúzódása kedvezőtlenül érintheti az idej inflációs folyamatokat. Amennyiben a tengeri szállítás költségei tartósan a jelenlegi magasabb szinteken ragadnak, a nemzetközi intézmények becslései alapján a globális infláció mintegy 0,4-0,7 százalékponttal emelkedhet (OECD, EY, JPMorgan). Ezen belül az EU inflációja 0,2-0,3 százalékponttal lehet magasabb (Európai Bizottság). A növekedési hatásokat illetően, Ázsia GDP-bővülését akár 0,5 százalékponttal is visszafoghatja a geopolitikai konfliktus (EIU).

A vörös-tengeri konfliktus rávilágított a globális ellátási láncokon belüli adaptivitás fontosságára. A szállítványozó társaságok – elhúzódó geopolitikai feszültségre felkészülve – sokrétű, innovatív megoldással igyekeznek enyhíteni a felmerült logisztikai problémákat: például a Maersk kamionhíd szolgáltatást, illetve tengeri-légi vegyes szállítási lehetőséget is bevezetett. Előretekintve, a kereskedelem digitalizációjának felgyorsítása, valamint az ellátási lánc adatok transzparenciájának növelése további támogatást nyújthatna a jövőben a fellépő logisztikai zavarok esetén.

1.2. Releváns országcsoportok gazdasági fejleményei

Jelen fejezetben azoknak az országcsoportoknak a gazdasági fejleményei kerülnek bemutatásra, amelyek a magyar gazdaság exportteljesítménye, valamint az EXIM külpiazi kitettsége szempontjából relevánsak. Hazánk legfontosabb exportpiacai alapján az euróóóna egyes gazdaságai a legmeghatározóbbak, az EXIM üzleti kitettsége pedig elsősorban a Nyugat-Balkán országai, Afrika, a Kelet-Ázsia és Csendes-óceáni térség, valamint a FÁK-régió felé irányul. A fejezet során a felsorolt régiókon belül a relevánsabb országok fejleményei külön is összefoglalásra kerülnek.

1.2.1. Euróóóna

Az euróóóna gazdasága 2023 egészében jelentősen visszafogott gazdasági teljesítményt mutatott. A tavalyi évben 0,4%-os GDP-bővülés valósult meg az övezetben, ugyanis negyedéves alapon gyakorlatilag végig stagnálást mutatott az országcsoport teljesítménye. A folyamatok háttérében egyfelől a gyenge belső kereslet, és azon belül pedig különösen a mérsékelt fogyasztási hajlandóság, másfelől a szigorú finanszírozási kondíciók azonosíthatók. Tavaly év végén negyedéves és éves alapon is stagnált az országcsoport gazdasági teljesítménye, ugyanis a készletek csökkenését ellensúlyozta a belső kereslet és a nettó export enyhe pozitív növekedési hozzájárulása.

Az euróóóezet növekedési dinamikája 2024-ben valamelyest erősödhet, ugyanakkor továbbra is visszafogott maradhat: az intézményi várakozások

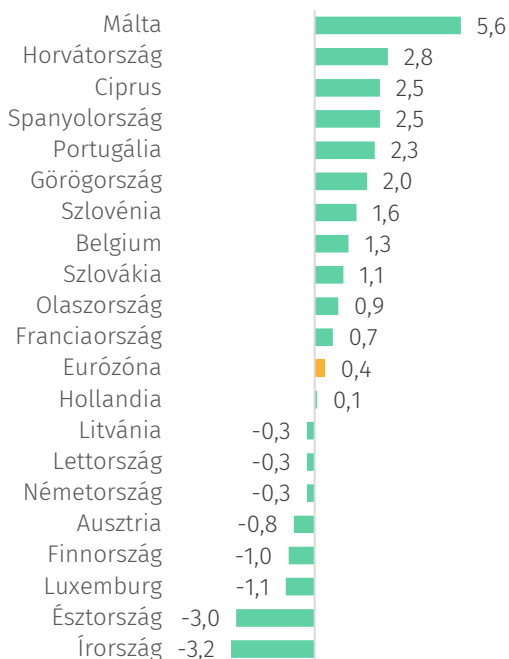
szerint 0,6-0,8% körüli ütemben bővííhet az idei gazdasági teljesítmény. A folyamatokat támogatja majd a – csökkenő infláció és a béremelkedés következtében – a reáljövedelmek korrekciója. Mivel a vörös-tengeri szállítási zavarok – a vállalatok alkalmazkodásának köszönhetően – vélhetően nem okoznak jelentős fennakadásokat az ellátási láncokban, az euróóóna exportja ki tudja majd elégíteni a várhatóan fokozatosan erősödő külső keresletet.

A gazdasági teljesítményt a második félévtől kezdődően az EKB fokozatos lazítása is támogathatja majd. Az euróóónában a 2022-es év végén elkezdődött egy dezinflációs folyamat, amelynek köszönhetően 2023 átlagában 5,5%-on, 2024. márciusában pedig 2,4%-on állt a fogyasztóiár-index értéke. A 2024-es év egészében 2,5% körüli lehet az áremelkedés üteme az

övezetben, amely teret engedhet a kamatcsökkentési ciklus megindításának.

Az eurózóna GDP-növekedése 2023-ban

(év/év; %)

Forrás: Eurostat

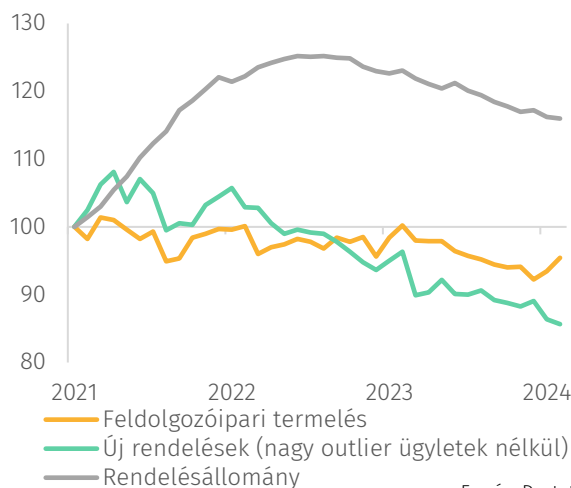
Magyarország legfontosabb külkereskedelmi partnerének számító Németország gazdasági teljesítménye 2023-ban 0,3%-kal esett vissza éves alapon. Ennek hátterében állt többek között az ipari termelés mérséklődése, a kereskedelmi partnerek lassulása, továbbá a háztartások visszafogott fogyasztási dinamikája a magas infláció nyomán csökkenő reálbéreken keresztül. Ezt követően, 2024 első negyedévében a várakozásokat felülmúlva, 0,2%-os növekedés realizálódott az előző negyedévhez viszonyítva, amely ugyanakkor éves alapon 0,9%-os mérséklődést eredményezett.

A 2023-as év végi folyamatok eredményeként romlottak a német gazdaság növekedési ütemére vonatkozó kilátások. Az IMF és az OECD tavaszi előrejelzése szerint is a német GDP idén 0,2%-os ütemben bővíthet a továbbra is gyenge fogyasztói bizalom, valamint a visszafogott külső kereslet nyomán. Az elkövetkező hónapokra vonatkozó feldolgozóipari kilátásokat illetően kedvezőtlen, hogy az új rendelések és a rendelésállományok tendenciája is csökken. Bár az exportvárakozásokat jelző német Ifo üzleti hangulatindex az elmúlt három hónapban folyamatosan emelkedett, ez elsősorban a szolgáltató ágazatokhoz volt köthető, míg a feldolgozóiparban – a kilátások javulása ellenére – folytatódott a jelenlegi helyzet

megítélésének csökkenő trendje. Előretekintve, – a külső kereslet fokozatos korrekciója nyomán – 2025-ben a német gazdaság teljesítményében 1,3%-os bővülés mutakozhat, amely csekély mértékben múlja alul az eurózonára vonatkozó, 1,5%-os prognózist.

Német feldolgozóipari termelés és rendelések

(2021. január=100; szezonálisan igazított)

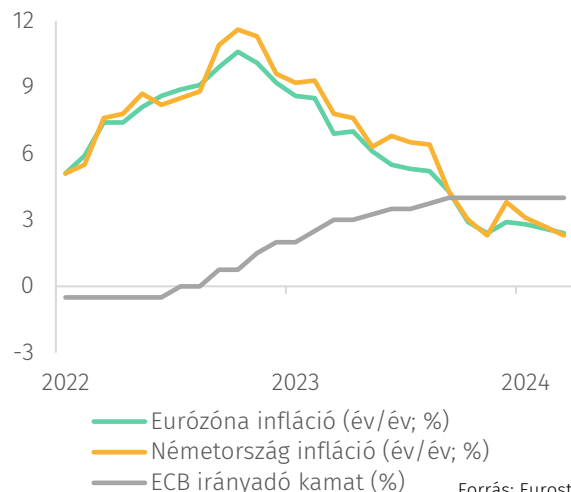

Forrás: Destatis

A német infláció éves bázison 2023 tavasza óta csökkenő tendenciát mutat, így tavaly éves átlagban 6,1%-ra teljesült. Bár decemberben megtorpant a dezinfláció üteme, 2024 elején újabb lendületet vett, amelynek eredményeként márciusban 2,3%-on állt a fogyasztóiár-index értéke. A szigorú monetáris kondíciók, az enyhülő energiaár-nyomás és a keresletszűkítő fiskális politika elősegíti, hogy az infláció 2024 egészében 2,5% alá csökkenjen, amely számottevően támogatja a reáljövedelmek emelkedését.

Az infláció és az irányadó kamat alakulása az eurózonában és Németországban

(év/év; %)

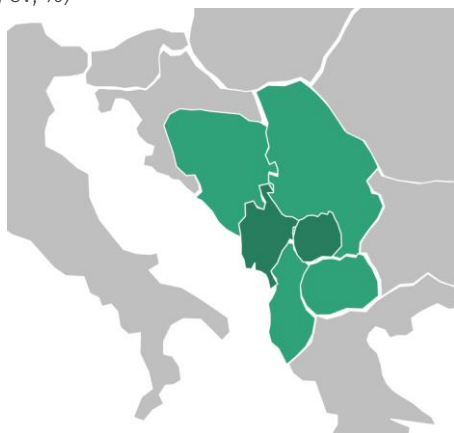

Forrás: Eurostat

1.2.2. Nyugat-Balkán

GDP-növekedési kilátások 2024-re

(év/év; %)

Országkockázati besorolások

Megjegyzés: A színek erősödése a magasabb növekedési teljesítményt, illetve országhozzá tartozó kockázatot tükrözi.
Adatok forrása: IMF WEO 2024. április, EXIM

Az Európai Unió értékláncaiba szorosan integrált nyugat-balkáni országok növekedése a tavalyi 2,6%-ról várhatóan 3,2%-ra emelkedik 2024-ben a Világbank tavaszi előrejelzése alapján. Az Európai Unió 2023-as gyenge növekedési teljesítménye alapjaiban befolyásolta a nyugat-balkáni országok gazdasági helyzetét, ugyanis egyedül Szerbia és Montenegró GDP-bővülése tudta meghaladni az előzetes várakozásokat. Mindazonáltal a növekedési különbségek mérséklődtek a termelésorientált országok (Szerbia, Bosznia és Észak-Macedónia), valamint a szolgáltatásorientált gazdaságok között (Albánia, Montenegró és Koszovó).

2023 során kedvezően alakultak a térség munkaerőpiaci folyamatai: a foglalkoztatási ráta historikus csúcsára emelkedett (48,1%), amelyhez jelentősen hozzájárult a nők munkaerőpiaci integrációja is. Ezzel párhuzamosan a munkanélküliségi ráta 10,9%-ra csökkent az országcsoportban. A reálbérek a 2022-es mérséklődés után 2023-ban újra növekedni kezdtek, amelyben minimálbér reform, illetve a munkaerőhiány is szerepet játszott. A kedvező munkapiaci folyamatok és bérdinamikák várhatóan 2024-ben is támogatják majd a térség növekedési dinamikáját.

A tavalyi év során a régiós országok külső pozíciójában jelentős javulás volt megfigyelhető: a folyó fizetési mérleg hiánya historikusan alacsony értéket, 4,9%-ot ért el 2023-ban. Ennek hátterében

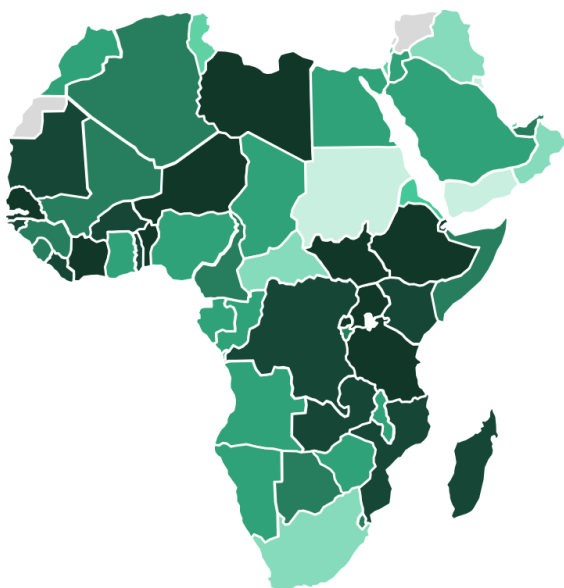
elsődlegesen az import – azon belül pedig kifejezetten az energiabehozatal – mennyiségének és árának mérséklődése állt. Az elkövetkező időszak gazdasági teljesítményét illetően katalizátorként szolgálhat majd a térségben az EU által elindított új Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz, amely 2024-2027 között 2 Mrd euró összegű támogatást és 4 Mrd euró összegű hitelt biztosít a régió országai számára.

Szerbia gazdasági növekedése a visszafogott tavalyi első félévet követően gyorsulni tudott 2023 második félévében, így az év egészében a vártnál magasabb, 2,5%-os GDP-bővülést ért el. Ez elsősorban a mezőgazdaság és az építőipar kedvezőbb teljesítményének, valamint az energiaszektor 2022-es évet követő korrekciójának volt köszönhető. A GDP felhasználási oldalán a nettó export, valamint kis mértékben a fogyasztás volt a növekedés fő motorja, míg a beruházások dinamikája negatívan járult hozzá a folyamatokhoz. Előretekintve, 2024-ben várhatóan 3,5%-ra gyorsulhat a szerb GDP-bővülés a Világbank prognózisa alapján, amely növekedési dinamika középtávon is folytatódhat a belső kereslet erősödésének, valamint a nettó export kitartó teljesítményének köszönhetően. A folyamatokat támogatja, hogy a szerb infláció tavaly márciusban 16%-on tetőzött, majd – fokozatos csökkenés eredményeként – idén márciusra 5%-ra mérséklődött, 2024 átlagában pedig 4% alá süllyedhet.

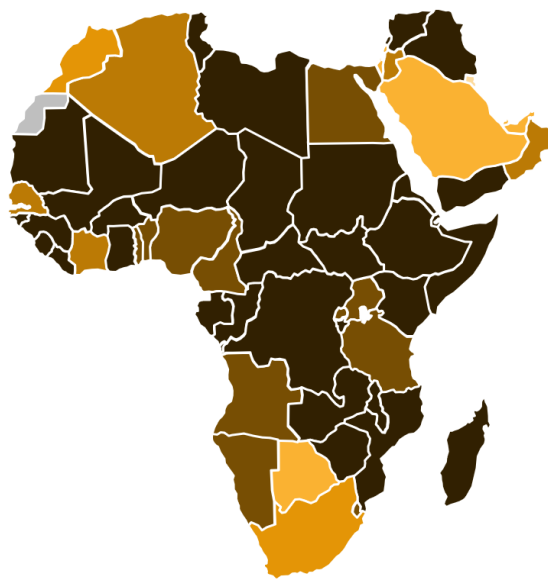
1.2.3. Afrika és Közel-Kelet

GDP-növekedési kilátások 2023-ra

(év/év; %)

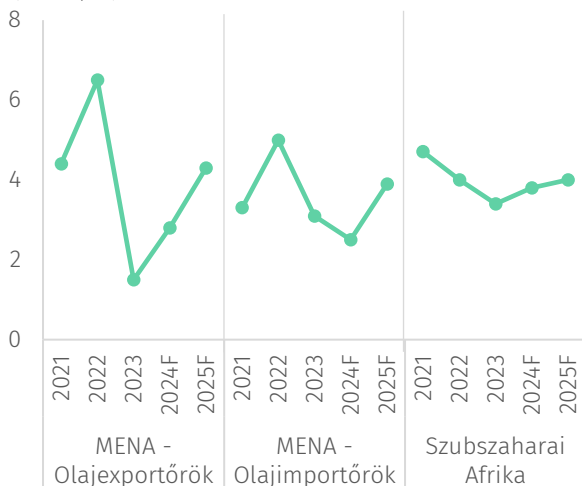
Országkockázati besorolások

Megjegyzés: A színek erősödése a magasabb növekedési teljesítményt, illetve országkockázatot tükrözi.
Adatok forrása: IMF WEO 2024. április, EXIM

Afrika és a Közel-Kelet gazdaságainak növekedési kilátásai

(év/év; %)

MENA: Middle East and North Africa

SSA: Sub-Saharan Africa

Forrás: Worldbank 2024. április, IMF 2024. április

A Közel-Kelet és Észak-Afrika (MENA) régió várható gazdasági teljesítménye – a mérsékelt, 1,9%-os tavalyi növekedést követően – 2,7%-kal bővíülhet 2024-ben a Világbank prognózisa alapján. A régió világgazdasági átlagtól elmaradó GDP-növekedési üteme a térség geopolitikai konfliktusainak, az olajkitermelés csökkenésének,

valamint a korábban vártnál szigorúbb monetáris politikának tulajdonítható. A geopolitikai kockázatok fokozódása – a GDP-növekedés lassulása mellett – jellemzően az államadósságok emelkedését is előrevetíti. Ez azért is kedvezőtlen, mert az olajimportőr országoknak a GDP-arányos államadóssága már 2023-ban másfélszerese volt más fejlődő régiók, és háromszorosa az olajexportőr országok adósság szintjének. Míg a régiós gazdaságok teljesítményére egyelőre mérsékelt közvetlen hatást gyakorolt a gázai konfliktus, tovagyűrűző hatásként a szomszédos országokban a turizmus mérséklődése figyelhető meg. A térség idei növekedési kilátásait illetően számottevő negatív kockázatot jelent Irán és Izrael közötti geopolitikai feszültségek további eszkalálódása, valamint a vörös-tengeri konfliktus nyomán a Szezi-csatorna áruforgalmának tartós visszaesése.

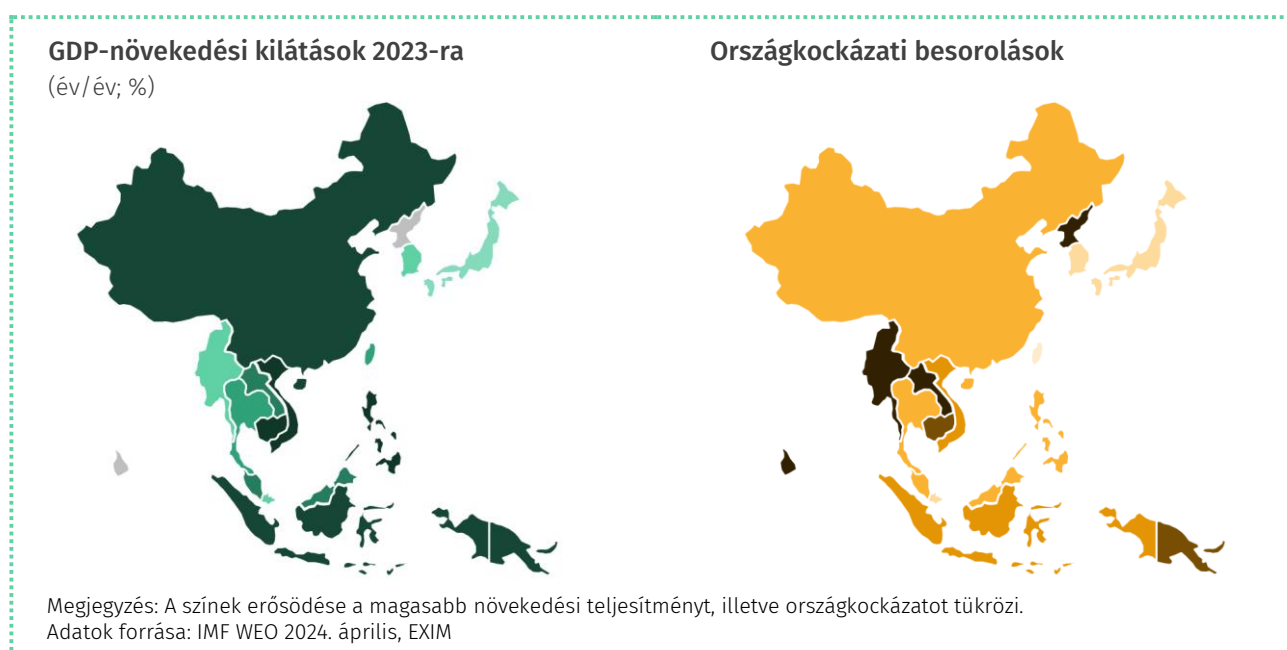
A térségben meghatározó gazdasági súllyal rendelkező Egyiptomra számottevő gazdasági nyomás nehezedik a globális sokkok, valamint az országspecifikus tényezők miatt. Egyiptom gazdasága 2023-ban 3,8%-kal nőtt, ugyanakkor idén a korábban vártnál lassabban, 3,0%-kal bővíülhet az IMF prognózisa alapján, majd a jövő évtől kezdődően a növekedés gyorsulására lehet

számítani. Ennek háttérében áll, hogy a geopolitikai konfliktusok nyomán az ország mindkét fő külföldi bevételi forrása károkat szenvedett: egyfelől, a Szezei-csatorna bevételei a – gázai válság nyomán – több mint 50%-kal csökkentek, másfelől a turizmus növekedése is lelassult. A gazdaság idei GDP-növekedési teljesítményét illetően jelentős bizonytalanság, hogy a háztartások fogyasztása élenkűlni tud-e az elkövetkező hónapokban. Az infláció a tavaly szeptemberi 38%-os csúcsáról idén márciusra 33%-ra csökkent, ugyanakkor 2024 éves átlagában továbbra is 32% körül alakulhat. A gazdaság megsegítése érdekében az IMF – a korábbi 3 Mrd dollár helyett – idén márciusban 8 Mrd dolláros pénzügyi támogatási csomagról kötött megállapodást Egyiptommal.

Szubszaharai Afrikában (Sub-Saharan Afrika – SSA) a tavalyi 3,4%-os bővülés 2024-ben várhatóan

3,8%-ra gyorsul a Világbank előrejelzése alapján. Míg a régió bővülését támogatja a háztartások fogyasztása, addig a továbbra is magas kamatkörnyezet mérsékli a beruházásokat, valamint a fiskális konszolidáció pedig ugyancsak visszafogja a növekedési dinamikát. Az infláció lassulását a nyersanyagárak csökkenése, valamint a szigorú monetáris és fiskális támogatja, ezáltal a régió fogyasztóiár-indexe 5,1% közelébe mérséklődhet az idei év során. Mindazonáltal a térség vegyes képet mutat mind a fejlettség, mind a gazdasági élenkűléshez szükséges beavatkozások tekintetében: számos ország esetében likviditási problémák azonosíthatók, amelyek veszélyeztetik az adósságfizetési kötelezettségek teljesítését, valamint megnehezítik újabb külső finanszírozás elérését. Az országok közötti, valamint országokon belüli konfliktusok a régió egészére vonatkozóan rontják a befektetői bizalmat.

1.2.4. Kelet-Ázsia és Csendes-óceán

A Kelet-Ázsia és Csendes-óceáni (East Asia and Pacific – EAP) régió tavalyi 5,0%-os GDP-bővülése kis mértékben lassulhat az elkövetkező időszakban, de továbbra is erőteljes növekedés bontakozhat ki az országhozzártban: 2024-2025 során egyaránt 4,9%-kal emelkedhet a GDP az Ázsiai Fejlesztési Bank prognózisa alapján. Ezzel párhuzamosan a tavalyi 3,3%-os infláció idén 3,2%-ra, jövőre pedig 3,0%-ra lassulhat.

A kínai gazdaság teljesítménye 2023-ban 5,2%-kal tudott bővülni az ösztönző intézkedéseknek

köszönhetően, ugyanakkor a tavalyi évben változó lendület jellemezte a folyamatokat. Míg a tavalyi év eleji újranyitást követően a második negyedévben megtorpan a GDP-bővülés az export mérséklődése és az ingatlanszektor romló kilátásai következtében, addig az év második felében a kormányzati ösztönző intézkedéseknek (mint például kamatcsökkentés, bankrendszeri likviditásbővítés, háztartások fogyasztásának támogatása) köszönhetően dinamizálódott a növekedési teljesítmény. A gazdaságélenkítés kereteiben a GDP 0,8%-át elérő kötvénykibocsátás,

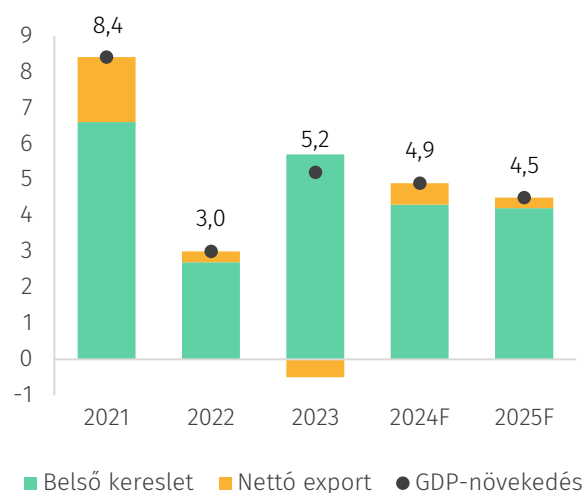
az ingatlanpiacot segítő szabályozások, valamint az irányadó kamatszint 3,45%-ra csökkentése valósult meg. 2023-ban 0,2%-os infláció volt Kínában elsősorban az élelmiszer- és energiaárak mérséklődése következtében. A tavalyi növekedési teljesítmény elsősorban a belső – nagyrészt a szolgáltatások iránti – kereslet bővülésének volt köszönhető, valamint annak, hogy az ingatlanpiac visszaesését a feldolgozóipari, valamint az infrastrukturális beruházások kompenzálni tudták. Ezzel szemben a nettó export 0,5 százalékponttal visszafogta dinamikát. Előretekintve, a gazdasági növekedés 2024-ben 4,6-4,9% körül alakulhat az IMF-OECD előrejelzései szerint, amelyet jelentős negatív kockázatok öveznek, úgymint az ingatlanszektor válsága, a deflációs kockázatok, valamint a visszafogott belső kereslet az óvatossági motívumok felerősödése nyomán. Mindazonáltal az éves teljesítményt illetően kedvező, hogy a kínai GDP 2024 első negyedében 5,3%-kal tudott növekedni. A laza monetáris politika, valamint a fiskális ösztönző programok eredményeként a kínai infláció 2024-ben 1% körüli ütemre emelkedhet.

Az EAP régió többi országának összesített teljesítménye a 2023-as 4,8%-ról 5,0%-ra emelkedhet 2024-ben az Ázsiai Fejlesztési Bank előrejelzése alapján. A belföldi kereslet, azon belül pedig a fogyasztás és a beruházások együttes élénkülése támogatták az elmúlt időszakos folyamatokat, ugyanakkor az egyes alrégiókat vizsgálva vegyes kép bontakozott ki a növekedési teljesítményt illetően: míg Dél- és Dél-Kelet Ázsia, valamint Óceánia növekedése a vártnál mérsékeltebben, addig Kelet-Ázsiáé kedvezőbben alakult. A térségben 2023-ban bővülni tudtak a

turizmusból származó bevételek, amelynek köszönhetően a COVID-válság előtti szint közel háromnegyedét érte el az ágazat teljesítménye. Az infláció – az elmúlt időszakos mérséklődés ellenére – továbbra is jelentős a koronavírust megelőző szintekhez képest, mindazonáltal elsősorban a külső infláció-felhajtó hatások enyhülése, valamint az üzemanyagárak stabilizálódásának eredményeként a térség fejlett országainak fogyasztóiár-indexe idén 3,2%-ra csökkenhet. A régió növekedési kockázataiként azonosítható a geopolitikai konfliktusok kereskedelmi láncokra gyakorolt negatív hatása, az USA vártnál tovább fenntartott szigorú monetáris politikája, valamint a térséget fokozottan érintő időjárási viszontagságok.

A kínai GDP-növekedés alakulása és dekompozíciója

(év/év; %, illetve százalékpont)

Forrás: OECD, 2024. április

1.2.5. FÁK-régió

GDP-növekedési kilátások 2023-ra

(év/év; %)

Országkockázati besorolások

Megjegyzés: A színek erősödése a magasabb növekedési teljesítményt, illetve országkockázatot tükrözi.
Adatok forrása: IMF WEO 2024. április, EXIM

Oroszország gazdasági teljesítménye a vártnál gyorsabban, 3,6%-kal növekedett a 2023-as év egészében, 2024-ben pedig 2,6-3,2%-os ütemben bővíthet az OECD-IMF előrejelzései alapján. A tavalyi kedvező teljesítményt elsősorban a jelentős katonai kiadások és beruházások, a fiskális ösztönző programok, valamint a béremelések hatására megnövekedett privát fogyasztás és a feszes munkaerőpiac tette lehetővé. Az orosz olajexport stabilitását támogatja, hogy egyre inkább elmozdult a fókusz a Kína, India, Törökország és az Egyesült Arab Emírségek felé a korábbi európai országok helyett. A fokozott kormányzati kiadások következtében az államháztartási hiány tavaly elérte a GDP 2,3%-át. A tőkeáramlások hatására a rubel 20%-kal gyengült 2023 során, valamint az év végére a fogyasztóiár-index 7,6%-ra gyorsult, az alapkamat pedig 16%-ra emelkedett. Összességében a K+F hiánya, valamint a fejlett piacról érkező beruházások elmaradása évekre nyomot hagyhat az orosz gazdasági növekedésen.

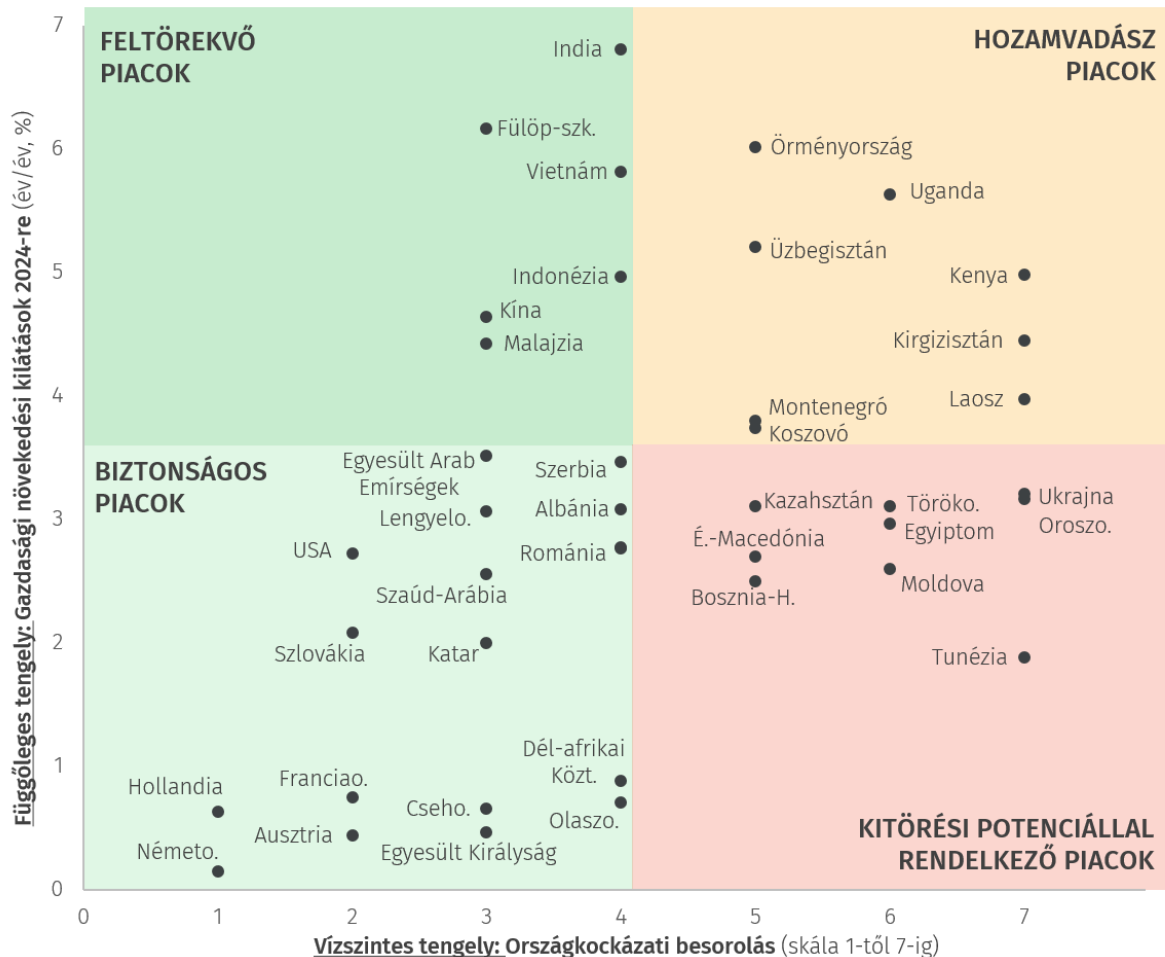
Bár a közép-ázsiai gazdaságok tavalyi 5,3%-os GDP bővülése meghaladta a várakozásokat, a 2024-es

növekedési ütemet illetően már alacsonyabb, 4,3%-os GDP-bővülés valószínűsíthető a térségben az Ázsiai Fejlesztési Bank prognózisa alapján. A legtöbb FÁK-ország esetén tavaly óta tovább lassult a hazautalásokból fakadó tőkebeáramlás, amely a háztartások fogyasztásának lassulását eredményezi. Az Oroszország irányából történő migráció eközben – az ingatlanpiaci kereslet emelkedésén keresztül – a lakások növekedésében csapódik le. Bár az Európai Unió mérsékelt növekedési kilátásai korlátozzák a közép-ázsiai országok export lehetőségeit, az Oroszországot megkerülő gázvezetékek iránti kereslet a nyersanyagárak csökkenése ellenére is támogatja a régiós folyamatokat. Bár a térség inflációja 2024. februárra 6,5%-ra mérséklődött, továbbra is magasnak mondható, és szigorú monetáris kondíciók fenntartását teszi szükségessé. A nemzetközi versenyképesség növelését, valamint régió-szerte a magánszektor teljesítményének fellendítését célzó strukturális reformok hosszabb távon emelhetik a térség potenciális növekedését.

1.3. Exportőr iránytű

Exportőr iránytű a külpiacon kereső vállalatok számára

Az IMF 2024-re vonatkozó GDP-növekedési prognózisainak és az EXIM országkockázati besorolásainak keresztábrája

Forrás: EXIM, IMF WEO 2024. április

A kivitelre termelő vállalatok potenciális exportpiacainak feltérképezésekor fontos szem előtt tartani, hogy a magasabb GDP-növekedési kilátásokkal rendelkező célországoknak jellemzően magasabb az országkockázati besorolásuk is. Éppen ezért, a kiadvány régiós szintű elemzéseiben bemutatott külpiacon a fenti keresztábrán ezen tengelyek (országkockázat és a külpiacon 2024-es várható GDP-növekedési üteme) mentén 4 exportkockázati kategóriába sorolja, ezáltal iránytűt kínálva a külpiacon megjelenést vagy bővülést kereső vállalatok számára.

Feltörekvő piacként azonosítható – az erőteljes GDP-növekedési kilátások és a mérsékelt országkockázat alapján – számos kelet-ázsiai gazdaság. A **biztonságos** kategóriába sorolhatók a KKE régió (Lengyelország, Csehország, Románia), a Nyugat-Balkán (Szerbia, Albánia), valamint a MENA

térség egyes országai, ugyanis alacsony országkockázat mellett esetükben idén 2-3%-os GDP-bővülés várható. Továbbá a fejlett nyugat-európai gazdaságok is ide sorolhatók, ugyanakkor ők 2024-re vonatkozóan alig 1%-os ütemben növekedhetnek.

Hozamvadász piacot – azaz magas növekedési kilátások mellett jelentősebb országkockázatot – jelenthet a Kelet-Afrika térsége, Közép-Ázsián belül a magánszektori reformok előtt álló FÁK-országok (Üzbegisztán, Kirgizisztán), valamint a Nyugat-Balkán (Montenegró, Koszovó) egyes gazdaságai.

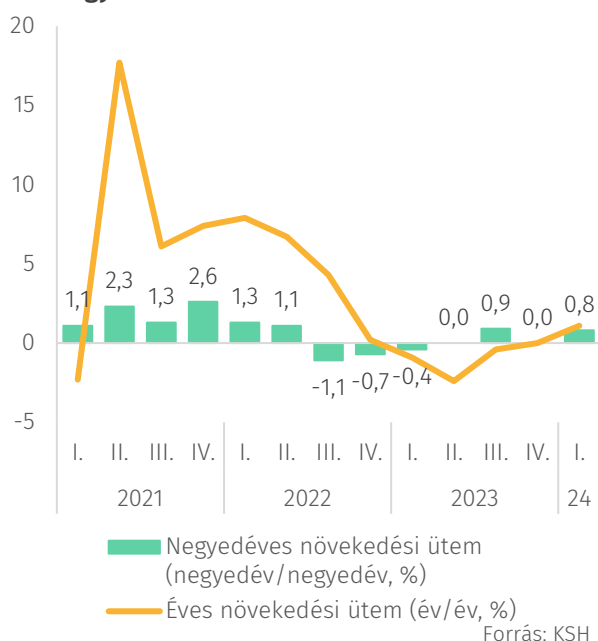
Külkereskedelmi szempontból kitorési potenciállal rendelkeznek a nyugat-balkáni régióban Észak-Macedónia és Bosznia-Hercegovina, valamint a MENA térségben például Egyiptom, Tunézia és Törökország.

2. Magyar gazdasági helyzetkép

2.1. Makrogazdasági folyamatok és kilátások

2023 egészében 0,9%-kal csökkent a magyar gazdaság teljesítménye. Bár a harmadik negyedévben negyedéves alapon újra növekedésnek indult a gazdaság, a negyedik negyedévben stagnálás volt megfigyelhető mind éves, mind negyedéves összevetésben. A tavalyi kedvezőtlen folyamatok hátterében az állt, hogy a magas infláció csökkentette a háztartások vásárlóerejét, a szigorú monetáris- és fegyelmezett fiskális politika pedig jelentősen visszafogta a privát és az állami beruházási aktivitást. Továbbá hazánk exportteljesítményét számottevően gyengítette a felvevőpiacaink, azon belül pedig különösen a német gazdaság lassulása.

A magyar GDP volumenének alakulása

2023-ban a GDP termelési oldalán az ipar és a szolgáltatások visszaesése együttesen hozzájárult a kedvezőtlen adatokhoz. Az ipar volumene 5,1%-kal csökkent éves alapon, nagyrészt a külső kereslet lassulása következtében. A nagy súlyú szolgáltatások tavalyi, 1,5%-os mérséklődésének hátterében elsősorban a kereskedelem ágazat 9,7%-os csökkenése állt. Ezen túlmenően az

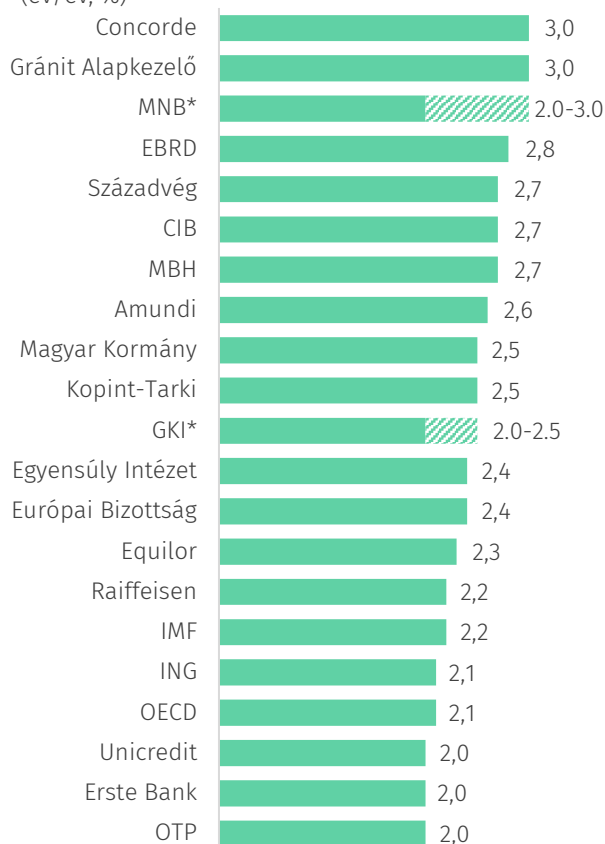
építőipar hozzáadott értékének 5,6%-os visszaesésében szerepet játszhattak az elhalasztott, nagy volumenű állami fejlesztések, valamint a lakásépítések mérséklődése is. A 2023-as gazdasági teljesítmény csökkenésének mértékét 2,1 százalékponttal tompította a mezőgazdaság (alacsony bázis következtében mért) 68,7%-os bővülése.

A GDP felhasználási oldalán a tavalyi évben a nettó export kedvező alakulása nem tudta ellensúlyozni a fogyasztás és a beruházás lendületvesztését. A lakosság óvatossági motívumának felerősödése, valamint a reálbérek csökkenése nyomán a háztartások fogyasztási kiadása 2,2%-kal mérséklődött éves összevetésben. A bruttó állóeszköz-beruházások volumene 7,4%-kal zsugorodott, amelyhez a – magas kamatkörnyezet miatt – visszaeső vállalati és háztartási beruházási hitelkereslet is hozzájárulhatott. A tavalyi évben a külkereskedelmi egyenleg érdemi javulást mutatott, ugyanis 3 834 Mrd forintos többletet ért el, ugyanakkor ez elsősorban – a belső kereslet csökkenése nyomán – az import 4,3%-os mérséklődésének volt tulajdonítható. Hazánk exportteljesítménye az év egészében mindössze 0,9%-kal tudott bővülni a kedvezőtlen külső konjunktúra következtében. Összességében a nettó export 4,9 százalékponttal mérsékelte a GDP visszaesését 2023 során. A munkaerőpiac stabil maradt, és nem reagált érdemben a gazdasági teljesítmény lassulására: a munkanélküliségi ráta 2023 egészét tekintve 4,1%-os volt.

Ezt követően, 2024 első negyedévében a magyar gazdaság teljesítménye új lendületet vett: éves alapon 1,1%-kal, negyedéves összevetésben pedig 0,8%-kal bővült a KSH első becslése alapján. A növekedéshez legnagyobb mértékben a piaci szolgáltatások alakulása, azon belül pedig kifejezetten az ingatlanügyletek és az infokommunikáció ágazatok járultak hozzá, mindazonáltal a nagy súlyú ipar hozzáadott értékének csökkenése visszafogta a dinamikát.

GDP prognózisok a magyar gazdaság 2024-es teljesítményére

(év/év, %)

*Növekedési sávra vonatkozó előrejelzés.

Forrás: A feltüntetett intézmények honlapja, Portfolio.hu

Előretekintve, a Kormány és az MNB előrejelzései, valamint a piaci várakozások alapján is a 2,0-3,0%-os sávban bővíthet 2024-ben a hazai GDP. Bár az idei évben a belső kereslet – azon belül pedig a fogyasztás és a privát beruházások – felfutásának köszönhetően fokozatosan növekedhet a magyar gazdaság teljesítménye, hazánk exportpiacainak gyengélkedése – különösen az első félév során – a kivetel korábban vártnál visszafogottabb dinamikáját eredményezheti. Ezt követően, 2025-től kezdődően a magyar gazdaság várhatóan visszatérhet a kiegyensúlyozott, külső és belső kereslet által egyaránt támogatott 4% körüli növekedési pályájára.

2023 során erőteljes dezinflációs folyamat ment végbe a magyar gazdaságban: az infláció a januári 25,7%-os tetőzése után fokozatosan mérséklődött,

amelynek eredményeként decemberre 5,5%-ra csökkent, így a 2023-as év átlagában 17,6%-os volt a fogyasztói árak változása. Ezt követően, 2024 első negyedévében 3,7%-os volt az infláció Magyarországon, éves átlagban pedig idén a 3,5-5,0% közötti sávban alakulhat az MNB várakozása alapján. Mindazonáltal az infláció 2024 közepén – a szolgáltatások visszatekintő árazása, valamint az üzemanyagárak bázishatása nyomán – átmenetileg emelkedik majd. A dezinflációs folyamatok eredményeként a tavaly májusi 18%-ról idén áprilisra 7,75%-ra csökkent az MNB irányadó kamata.

A magas kamatkörnyezet, valamint a kedvezőtlenebb gazdasági helyzet visszafogta a hitelezési dinamikát 2023-ban. A vállalati hitelezésben a forinthitel esetén átlagosan 12-16%, az euróhitel esetén 5-6% körüli kamat volt jellemző a tavalyi évben, amelynek hatására 2023 egészében az újonnan folyósított forinthitel 18,3%-kal csökkent éves alapon, miközben az euróhitel esetében 23,5%-os bővülés volt megfigyelhető. A magas forint kamatok miatt a tavalyi évben a Baross Gábor Hitelprogram kiemelt szerepet játszott a hazai hitelpiac támogatásában: 2023. március-decemberben az új vállalati hitelszerződések 28%-át, mintegy 870 Mrd forintot a program keretei között leszerződött hitelek adták (II. számú keretes írás).

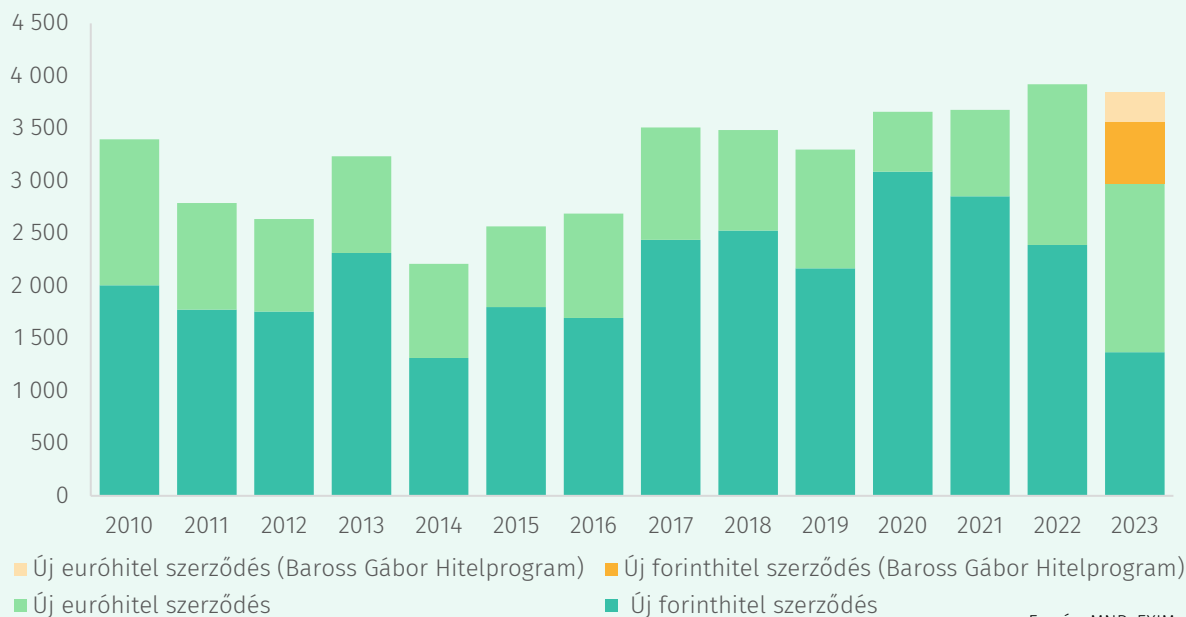
Előretekintve, 2024 első félévére – az MNB hitelezési felmérése alapján – a hitelintézetek a vállalatok hitelkeresletének javulására számítanak mind a rövid, mind a hosszú lejáratú hitelek esetén. A hitelkereslet javulását a befektetések élénkülése, a vállalatok saját forrásainak alakulása, valamint a kamatszínvonal változása is támogatja majd a felmérés szerint. Az élénkülő hitelezési aktivitást a 2024. január-márciusi adatok is megerősítik, ugyanis ez idő alatt éves összevetésben 14%-os bővülést mutatott a nem pénzügyi vállalatok új hitelszerződési volumene. Az idei első féléves folyamatokat támogatja, hogy a Baross Gábor Hitelprogram 2024 januárjától 200 Mrd forintos beruházási hitelkerettel folytatódott, hozzájárulva a kiemelt ágazatok beruházási, illetve lízing hitelcéljaihoz.

II. számú keretes írás: A hazai vállalati hitelpiac kiszáradása 2023-ban

2023-ban a vállalati hitelezés aggasztó képet mutatott Magyarországon. A tavalyi évben a Baross Gábor Hitelprogram hitelei nélkül nominálisan összesen 2 973 Mrd forint értékben történt szerződéskötés, amely 24%-kal, közel 1 000 Mrd forinttal volt alacsonyabb az előző évhez képest. Ez a visszaesés reálértéken 36%-os csökkenésnek felel meg. Az EXIM hitelprogramja ezt a hitelpiaci kiszáradást részben kompenzálni tudta: a BGH hiteleivel együtt 3 841 forint értékben történt vállalati hitelszerződés-kötés, amely nominálisan 2%-os, reálértéken 17%-os mérséklődést jelent.

A nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott forint- és euróhitelszerződések összege

(Mrd forint)

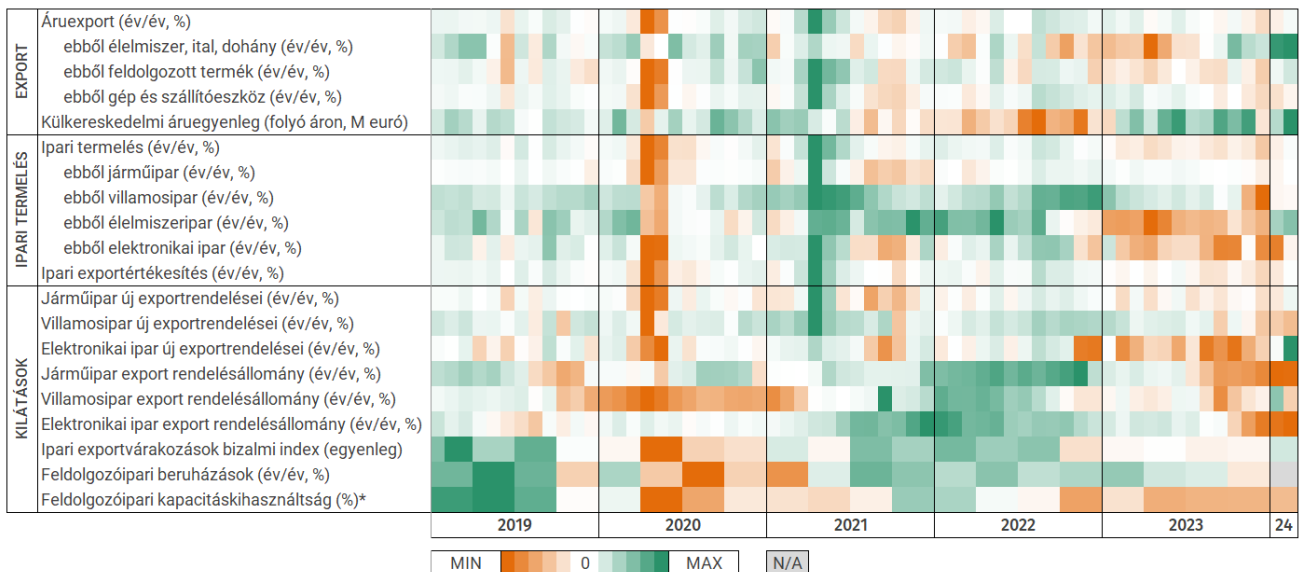
A hitelpiac kiszáradásához a vállalatok részéről a csökkenő kereslet járult hozzá, amely elsősorban a magas kamatkörnyezetre vezethető vissza. A Magyar Nemzeti Bank Hitelezési Felmérése alapján 2022 és 2023 negyedik negyedéve között folyamatosan a kamatszint volt az a tényező, amely a legnagyobb mértékben hozzájárult a hitelkereslet csökkenéséhez. A kamatszint ráadásul nem csupán nominálisan, hanem reálértéken is magas volt. A gazdasági szereplők 2023-ban mind historikusan, mind régiós összevetésben is kiugróan pozitív, éves szinten mintegy 8,5%-os előretekintő reálkamattal szembesültek Magyarországon. A csökkenő hitelkereslethez természetesen a COVID-19 pandémiával és a regionális konfliktusokkal tűzdelt elmúlt néhány év bizonytalansága is hozzájárult, amely felerősítette a gazdasági szereplők előretekintő óvatosságát. Az MNB vállalati konjunktúra-indexe 2023-ban állandóan negatív volt, ami a vállalatok jelenlegi helyzetértékelésének és várakozásainak folyamatos romlását jelezte.

A kiszáradt hitelpiacon jelentős szerepet játszott az EXIM Baross Gábor Hitelprogramja. 2023 decemberéig a Program keretein belül 868 Mrd forint értékben került sor szerződéskötésre az EXIM refinanszírozási partnerei és az ügyfelek között. Ezzel 2023 márciusa – a program indulása - és decembere között az új vállalati hitelszerződések 27,7%-a volt a Baross Gábor Hitelprogramhoz köthető.

A BGH 2023 programban a legnagyobb érdeklődés a forgóeszközhitel iránt mutatkozott: a leszerződött állomány 58%-a forgóeszköz-hitel, 27%-a beruházási célú, 15%-a pedig ingatlancélú hitel. A szerződött hitelállomány alapján a források 52%-át a KKV-szektor veheti igénybe. A BGH-források közel 90%-a a következő 6 ágazatba áramlik: feldolgozóipar, kereskedelem, ingatlanügyletek, szállítás-raktározás, építőipar, mezőgazdaság. 2023-ban a Baross Gábor Hitelprogram keretén belül benyújtott hiteligénylések több mint 90%-a kereskedelmi bankok refinanszírozása keretében történt.

2.2.Export-specifikus folyamatok a magyar gazdaságban

Magyarország külgazdasági hőtésképe

*Hosszú távú átlagtól vett eltérés

Forrás: KSH, Eurostat, Európai Bizottság, EXIM-számítás

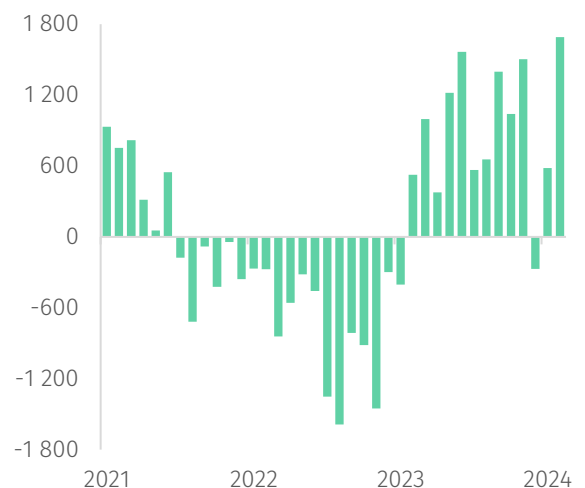
A külgazdasági hőtésképe a magyar gazdaság fontosabb, exportteljesítményhez kapcsolódó mutatóinak alakulását együttesen szemlélteti, oly módon, hogy – a változás mértékétől függően – a növekedést a zöld árnyalatai, a csökkenést pedig a narancssárga árnyalatai jelzik. A színskála minden változó esetében a saját éves változásuk minimuma és maximuma között rajzolódik ki. A változók körét alapvetően a jelen fejezetben elemzett adatok, valamint a nagyobb súlyú ipari ágazatok teljesítményét bemutató idősorok jelentik, amelyek mindegyike közvetlen vagy közvetett módon hatást gyakorol hazánk külgazdasági teljesítményének alakulására.

A hőtésképe alapján is megállapítható, hogy az elmúlt félvév során összességében visszafogott külkereskedelmi folyamatok voltak megfigyelhetők. Bár a külkereskedelmi egyenleg érdemi javulást mutatott a tavalyi év során, a kivétel bővülését számottevően erodálta a lassuló nemzetközi konjunktúra, ezen belül pedig kifejezetten hazánk legfontosabb külkereskedelmi partnerének, Németországnak a gyenge gazdasági teljesítménye. A kilátásokat számszerűsítő mutatók alapján, bár egyes ágazatokban már az élénkülés jelei mutatkoznak (pl. élelmiszeripar, elektronikai ipar), összességében az idei év első felében még

nem várható gyökeres fordulat az ipari- és exportteljesítmény alakulásában.

Külkereskedelmi áru egyenleg

(folyó áron; millió euró)

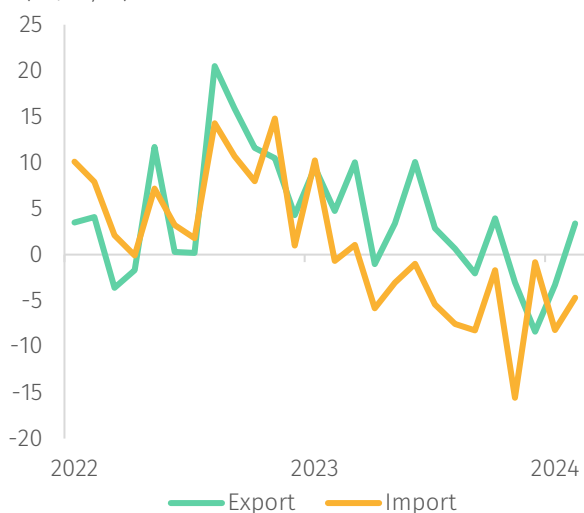

A havi részstatisztikák is megerősítik, hogy 2023-ban hazánk külkereskedelmi egyenlege historikus csúcst ért el, ugyanis az áru egyenleg többete 9,2 Mrd euróra emelkedett. A képet árnyalja, hogy ennek háttérében elsősorban az áruimport 3,5%-os csökkenése áll, míg az áruexport 2,5%-kal emelkedett éves összevetésben. A tavalyi év során a cserearány 6,7%-os javulást ért el. Ezt követően,

bár 2024. január-februárban 2,3 Mrd eurós szufficittel újra rekord szintre ugrott a külkereskedelmi egyenleg, ugyanakkor ennek a magyarázata az, hogy az első két hónap során a mérsékelt exportdinamika (+0,1%) külkereskedelmi egyenlegre gyakorolt hatását ellensúlyozni tudta az import visszaesése (-6,5%).

Az áruexport és az áruimport volumenváltozása

(év/év; %)

A GDP-arányos export mértéke a 2022-es historikusan magas, 90%-os értékéről 2023-ban 81%-ra csökkent a kivitel gyengébb dinamikájának eredményeként. A magyar gazdaság legfontosabb exportpiaca továbbra is Németország, ahol a tavalyi évben hazánk összes árukivitelének 26,3%-a teljesült. A második, harmadik és negyedik helyet rendre Olaszország, Románia és Szlovákia foglalja el 5,0-5,7% közötti részesedéssel.

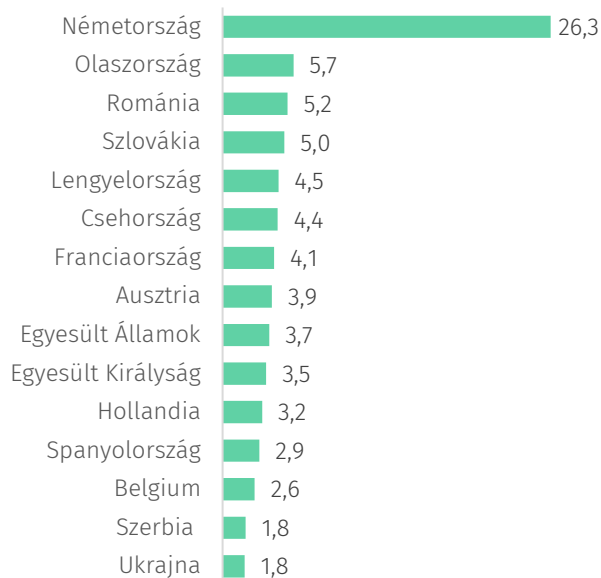
A magyar gazdaság 2023-as folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP 0,2%-át elérő többletet mutatott a 2022-es 8,4%-os deficitet követően, amely kiugró mértékű javulást jelent. A folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg összegeként adódó külső finanszírozási képesség pedig a tavalyi négy negyedév alatt a GDP 1,2%-ára emelkedett. A javuló külső egyensúlyi pozíciót elsősorban a mérséklődő belső kereslet következtében alacsonyabb importigény, valamint az energiaárak korrekciója miatt javuló energiaegyenleg eredményezte.

2023 egészében a járműgyártás teljesítménye 8,4%-kal, az – akkumulátorgyártáshoz kapcsolódó – villamosiparé pedig 9,3%-kal bővült, ugyanakkor november-decemberben már negatív tartományba fordultak az éves volumenindexek. Míg a tavalyi év

végi autóiipari kibocsátás-csökkenés hátterében egyszeri tényezők – úgymint a rövid távú ellátási lánc problémák, valamint a szokásosnál hosszabb téli leállás – húzódhattak meg, addig az akkumulátorgyártás mérséklődését a termékek iránti gyengébb külső kereslet eredményezhette. Mivel 2023-ban az ágazatok többségének összességében mérséklődött a kibocsátása, az ipar teljesítményében a tavalyi év során 5,5%-os csökkenés realizálódott. A legnagyobb feldolgozóipari ágazatok (autóiipar, villamosipar, gépgyártás, elektronikai ipar) tavalyi új exportrendeléseinek alakulásában is megfigyelhető volt az éves alapon fokozatosan lassuló tendencia, amely az általánosan gyenge külső konjunktúrát és keresletet tükrözi. Ezt követően 2024. január-februárban összességében 0,9%-kal maradt el az ipari termelés a megelőző évitől, mindazonáltal a februári 3,5%-os, havi alapú felpattanás kedvező előjel lehet az elkövetkező hónapok teljesítményét illetően.

Magyarország legfontosabb exportpiacainak részesedése a hazai kivetelből 2023-ban

(az összes áruexport %-ában)

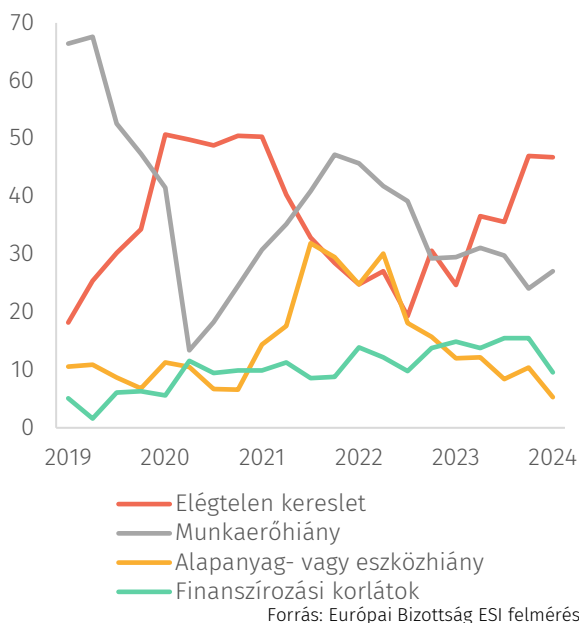

Az elmúlt negyedévek során az elégtelen kereslet egyre erősödő mértékben gátolta a hazai ipari termelési folyamatokat az Európai Bizottság ESI (Economic Sentiment Indicator) felmérése alapján: a külpiacok gyengülése nyomán 2024 első negyedévében ezt a faktort már a megkérdezett hazai cégek 47%-a említette akadályozó tényezőként. Ezt követi a munkaerőhiány, amely a vállalatok 27%-ánál jelentkezett problémaként. Mindazonáltal a felmérésben résztvevő hazai ipari

vállalatok csupán 10%-a jelölte meg a finanszírozási korlátokat termelést gátló tényezőként 2024 elején, amely arány a megelőző negyedév 16%-os értékéhez képest csökkenést mutat. Ebben szerepet játszhatott az EXIM hitelezési aktivitása is.

Termelést gátló tényezők az iparban

(megkérdezések %-ában; szesz. íg.)

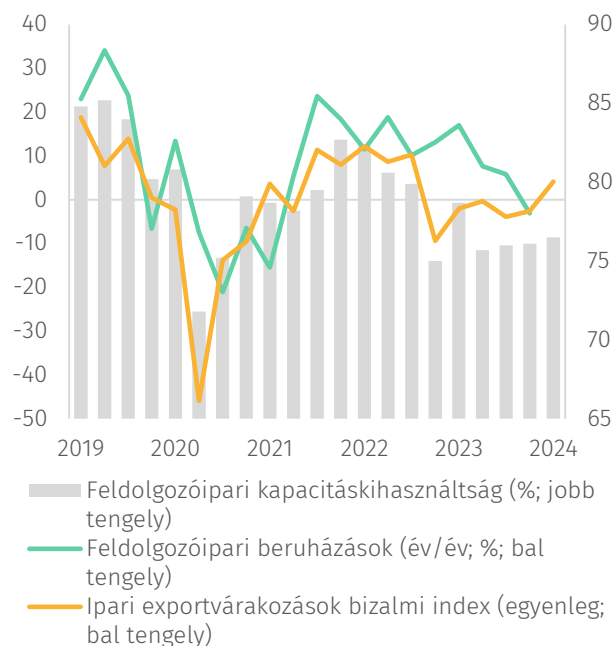

A jellemzően kivitelre termelő feldolgozóipar beruházási aktivitása – a 2022-es kétszámjegyű bővülést követően – a tavalyi évben 4,5%-kal nőtt éves összevetésben. Az utóbbi időszak növekedésének hátterében elsősorban a járműipar dinamikus teljesítménye állt, míg – az akkumulátorgyártó vállalatok tevékenységét magában foglaló – villamosipari nagyberuházások fokozatos kifutása volt megfigyelhető a 2023-as év során. Az elkövetkező időszakban is várható a már bejelentett, nagy volumenű projektek megvalósulása, amelyek a kapacitások felfutását követően számottevően hozzájárulnak majd hazánk kiviteléhez és exportpiaci részesedésének növekedéséhez.

Bár a hazai cégek ipari exportvárakozásai a tavalyi évben kedvezőtlenek voltak, 2024 elején felpattanás történt a bizalmi index alakulásában, amely pozitív előjel lehet az idei kivitelt illetően. Ezt megerősíti, hogy a feldolgozóipari Beszerzési Menedzser Index (BMI), amely a vállalati vezetők beszerzési döntéseiről végzett felmérés, áprilisban

51,8 ponton állt, amely érték a feldolgozóipar kedvezőbb kilátásait előre vetítő – 50 pont feletti – tartományban tartózkodik. Mindazonáltal a feldolgozóipari kapacitáskihasználtság továbbra is relatíve alacsonyabb, 76,5%-os szintje alapján a vállalatok új beruházási döntései még valamelyest visszafogottabban alakulhatnak az elkövetkező hónapok során.

Feldolgozóipari beruházások, kapacitáskihasználtság és ipari exportvárakozások

Összességében 2024 első felében a kivitelre termelő ipari ágazatok teljesítménye, és így az exportdinamika is mérsékelt maradhat a visszafogott külső kereslet következtében. Ezt követően, az év második felétől kezdődően, az exportpiacok javuló konjunktúrájával párhuzamosan várható az ipari termelés tartós bővülése. Hazánk exportteljesítménye – az MNB márciusi prognózisa alapján – idén 1,3-2,7%-os, jövőre pedig 6,1-7,9%-os ütemben bővízhet, amelyben szerepet játszhat az elmúlt időszak zöldmezős feldolgozóipari kapacitásbővítések felfutása is. Az import volumene a belső kereslet fokozatos erősödésével párhuzamosan 2024-ben 1,5-2,9%-os, 2025-ben pedig 4,3-6,3%-os mértékben növekedhet. Mindezek eredményeként a nettó export idén semleges, majd 2025-től kezdődően pozitívan járulhat hozzá a GDP bővüléséhez.

3. Indikátorkészlet

A magyar gazdaság fontosabb mutatószámai

		Éves adatok					Negyedéves adatok				Havi adatok		
		2019	2020	2021	2022	2023	2023		2024		2024		
							II.	III.	IV.	I.	jan.	febr.	márc.
Negyedéves GDP statisztika													
GDP	év/év, %	4.9	-4.5	7.1	4.6	-0.9	-2.4	-0.4	0.0	1.1	-	-	-
Háztartások fogyasztási kiadása	év/év, %	5.1	-1.3	4.8	7.1	-2.2	-3.4	-2.3	0.3	-	-	-	-
Bruttó állóeszköz-beruházások	év/év, %	12.8	-7.1	5.7	1.4	-7.4	-10.7	-10.7	-2.8	-	-	-	-
Export (áru és szolgáltatás)	év/év, %	5.4	-6.1	8.3	11.4	0.9	2.1	-1.8	-4.1	-	-	-	-
Import (áru és szolgáltatás)	év/év, %	8.2	-3.9	7.3	10.8	-4.3	-4.7	-6.8	-8.4	-	-	-	-
Mezőgazdaság	év/év, %	-1.9	-8.1	0.9	-27.0	68.7	66.5	88.4	80.9	-	-	-	-
Ipar	év/év, %	3.0	-7.7	5.8	2.1	-5.1	-5.8	-5.2	-6.3	-	-	-	-
Építőipar	év/év, %	13.0	-8.6	11.3	4.0	-5.6	-6.2	-1.6	-7.4	-	-	-	-
Szolgáltatások	év/év, %	5.0	-3.2	8.1	7.9	-1.5	-2.5	-2.8	-0.9	-	-	-	-
Havi részstatisztikák													
Ipari termelés	év/év, %	5.6	-6.0	9.5	6.1	-5.5	-	-	-	-	-3.6	1.8	-
Építőipari termelés	év/év, %	20.4	-9.7	12.1	1.6	-5.0	-	-	-	-	17.2	3.2	-
Kiskereskedelmi forgalom	év/év, %	6.3	-0.1	3.7	5.0	-7.8	-	-	-	-	0.6	4.6	-
Áruexport	év/év, %	4.4	-0.9	7.7	6.3	2.5	-	-	-	-	-3.3	3.4	-
Áruimport	év/év, %	6.4	-0.3	8.2	6.8	-3.5	-	-	-	-	-8.2	-4.7	-
Külkereskedelmi egyenleg	M euró	4 334	5 618	1 623	-9 133	9 173	-	-	-	-	583	1 691	-
Munkaerőpiac													
Foglalkoztatottak száma (15-74 év)	ezer fő	4 644	4 603	4 635	4 696	4 724	4 730	4 737	4 739	-	4 699	4 723	-
Munkanélküliségi ráta (15-74 év)	%	3.3	4.1	4.1	3.6	4.1	3.8	3.9	4.2	-	4.5	4.6	-
Nemzetgazd. bruttó átlagkereset	ezer Ft	356	391	426	500	571	568	558	614	-	605	605	-
Nemzetgazd. bruttó átlagkereset	év/év, %	11.3	9.8	8.9	17.4	14.2	16.5	14.8	14.8	-	14.6	14.0	-
Árak													
Infláció	év/év, %	3.4	3.3	5.1	14.5	17.6	21.9	15.4	7.8	3.7	3.8	3.7	3.6
Maginfláció	év/év, %	3.1	3.7	3.9	15.7	18.2	22.8	15.2	9.2	5.2	6.1	5.1	4.4
Élelmiszerinfláció	év/év, %	5.4	7.2	4.1	26.0	25.9	33.6	19.3	7.4	2.2	3.6	2.2	0.7
Egyenlegmutatók													
Folyó fizetési mérleg	Mrd euró	-1.2	-1.6	-6.5	-14.1	0.4	0.9	0.5	-0.6	-	-	-	-
Finanszírozási képesség (felülről)	GDP %, SA	1.1	0.9	-1.8	-6.3	1.2	3.5	1.8	0.5	-	-	-	-
Költségvetési egyenleg (ESA)	GDP %	-2.1	-7.6	-7.2	-6.2	-6.7	-3.0	-3.7	-10.6	-	-	-	-
Államadósság	GDP %	65.3	79.3	76.7	74.1	73.5	75.3	75.1	73.5	-	-	-	-
Árfolyam, kamatláb													
HUF/EUR árfolyam	átlag	325.4	351.2	358.5	391.3	382.0	372.9	383.7	382.1	388.2	382.1	388.1	395.3
HUF/USD árfolyam	átlag	290.7	307.9	303.3	373.1	353.3	342.5	352.7	355.3	357.6	350.3	359.7	363.6
BUBOR (3 havi)	átlag, %	0.2	0.7	1.5	10.0	14.3	15.9	13.9	11.1	8.9	9.6	8.9	8.1
Új vállalati változó Ft hitelek kamata	átlag, %	1.84	1.99	3.01	11.19	16.25	16.4	15.5	12.6	-	13.15	11.19	-
Új vállalati fixált Ft hitelek kamata	átlag, %	2.63	2.24	3.10	8.44	11.17	9.09	11.77	11.56	-	11.01	8.49	-
NPL ráta - Nagyvállalatok	%	2.6	2.4	4.1	3.2	3.5	2.9	2.8	3.5	-	-	-	-
NPL ráta - KKV szektor	%	4.92	4.37	4.14	4.39	4.13	4.67	4.35	4.13	-	-	-	-

Forrás: KSH, MNB, Eurostat